

Studená válka

- 1946 – 1989

- po 2. světové válce se svět rozdělil na dvě části – Západní (USA) a východní (SSSR) blok
- studená válka proto, protože se přímo nebojovalo, probíhaly pouze lokální boje (horké války) – např. Korejská válka a válka ve Vietnamu.

-příčiny studené války

- neshody nad uspořádáním Německa
- růst vlivu SSSR
- politika USA – zadržování komunismu (**Trumanova doktrína**)
- **Marshallův plán** – hospodářská pomoc USA Evropě (západní státy jej přijaly, východní ne)
- Německo rozděleno do 4 okupačních zón – Velká Británie, Francie, USA, SSSR
- 7. 9. 1949 vzniká **Německá spolková republika** (NSR) – demokratická
- 7. 10. 1949 vzniká **Německá demokratická republika** (NDR) – totalitní
- v Berlíně propuká krize, která vyvrcholí 13. 8. 1961, kdy byla zahájena výstavba **Berlínské zdi**

Československo na konci války a v prvních letech po ní

- Československo bylo osvobozováno podle demarkační linie (Karlovy Vary, Plzeň, České Budějovice) – západ osvobozen Američan, východ Rudou armádou
- 5. května 1945 propuká **pražské povstání** (pomoc vlasovců – bývalí sovětské váleční zajatci)
- 9. května 1945 osvobozena Praha
- již 5. 4. 1945 byl vyhlášen **Košický vládní program**
 - vytvořen **lidově-demokratický režim** (omezení demokracie, posílení levicových stran)
 - vytvořena **Národní fronta** – uzavřený systém (povoleno jen 6 politických stran)
 - vytváří se ROH (Revoluční odbojové hnutí) – v čele Antonín Zápotocký
 - vytvořeny národní výbory – místní, okresní a zemské
 - stanovoval rovnost Čechů a Slováků

- za svůj cíl si vzal potrestání kolaborantů (Frank, Tiso, Čurda)
- 28. 10. 1945 vzniklo **Prozatímní národní shromáždění**
 - provedení odsunu německého obyvatelstva (probíhal ve třech etapách)
 - **divoký** – začal ihned po skončení války (plný násilí)
 - **organizovaný** – 1946, odsunuto nejvíce Němců
 - **dodatečný** – 1947-1948 – týkal se smíšených manželství

Hospodářství

- poškozeno válkou, přechod z válečné výroby na mírovou
- dochází k osídlení pohraničí
- 24. 10. 1945 probíhá **první vlna znárodnění** (znárodněn majetek kolaborantů a Němců, těžký průmysl, podniky nad 500 zaměstnanců, znárodněny banky a pojišťovny)
- provedena **pozemková reforma** (zabrána půda kolaborantů, v pohraničí získávali zájemci půdu do 13 ha – viz seriál Zdivočelá země)
- v květnu 1946 proběhly první poválečné volby (vítězství KSČ – 40 % hlasů)
 - předsedou vlády se stává Klement Gottwald
 - ministrem zahraničí Jan Masaryk
 - ministrem vnitra Václav Nosek
 - ministrem školství Zdeněk Nejedlý
- 1947 – vyhlášen Dvouletý plán – cílem bylo povzbudit úroveň výroby (později Pětiletky)
- ČSR na nátlak SSSR odmítá účast na Marshallově plánu

ÚNOR 1948

- v únoru 1948 vrcholí vládní krize
- 8 členů SNB bylo zbaveno svých funkcí, ministr vnitra Nosek je nahradil komunisty
- 20. února podává 12 nekomunistických ministrů demisi, prezident Beneš na nátlak Gottwalda tuto demisi přijímá
- ministři nahrazeni komunistickými politiky
- 25. února 1948 (Vítězný únor) přebírají komunisté vládu v Československu na dalších 41 let.

